

Rakkoo qaqqabuu danda’u hubachuu fi mirkeneessuu

Deemicha barnoota dirree kana irratti barataa koo hirmaachisuun dirqama akka hin taaneefi balaa tokko tokko qaqqabsiisuu akka danda’u hubadhee jira. Ibsa deemicha dirree kana akka fuula 1ffaa guuca kanaa irratti ibsametti dubbesse hubachuudhaan barataan kiyyaa akka hirmaatu eeyyameera.

Sagantaa deemicha dirree kanaa wajjin haala walhinqabanneen ykn yeroo to’annaa manneen barnoota Siyaatil ala jiruun barataa kiyyaa irratti rakkoo qaama ykn qabeeya irratti qaqqabuu danda’u hundaaf itti gaafatamummaa guutuu fudhadhee jira. Haala deemicha diree barataa kiyyaatinn kan walqabateen idea gaafatamu kam iyyuu kanfaluuf ykn bakka buusuuf waliigalee jira.

Hirmaannaan deemichi dirree qabeenya mana barumsaatiin ala kan taasifamu ijaa ta’eef manneen barnoota siyaatil ykn hojjattoonni haala ykn itti fayyadamina meeshaa mana barumsaa ala jiru kanaaf itti gaafatamummaa akka hin qabne hubadhee jira.

Barataan kiyyaa yeroo to’annaa manneen barnoota anaa siyaatil kessa hin jirreef manneen barnootichaa akka barataa kiyyaaf itti gaafatamummaa hin qabne hubadhee jira. Kana ilaalchisse fuula 1ffaa irratti bakka “To’annaa” jedhutti ibsameera.

Haala seera manneen barnoota siyaatil mirgaa fi dirqama barataa jedhu dubbisuudhaan seera jiru kabajuuf murteewwan barsiisaa, hojjataa ykn ittigaafatamtootaan darban hojii irra oolchuuf waliigalee jira. Manneen barnoota ummataa aanaa siyaatill seeraa fi waliigaltee kana hojii irra oolchuuf akka mirga qabu hubadhee waliigaleera. Barataan kiyyaa seera jiruu kabajuu dhiisuu isaatiin ykn sababa kam iyyuu kan fedhii barattoota hundaa eeguu kabajuuf jecha, manneen barnoota ummataa aanichaa barataa kiyya deemicha irraa hanbisuun kisaaraa kiyyaan ykn qarshiin deebi’uu otoo hin jirree manatti deebisu kan danda’u ta’uu isaa hubadhee waligaleera. Dabalataanis namoonni sagantaa kana gaggeessan nageenya barattootaaf jecha sagantaa kana hambisuu ni danda’u.

Eeyyama Yaalaa

Barataan kiyyaa qaamnii fi sammun isaa nagaa ta’uu isaatii fi kan rakkoo fayyaa ykn kan qaamaa deemicha kana irratti hirmaachuu isa dhoowwu kam iyyuu akka hin jirree ni mirkaneessa.

Barataan kiyyaa qorichi fayyadamu kam iyyuu yoo jiraate yeroo deemicha irratti hirmaatu akka fayyadamuu danda’uf manneen barnoota ummataa siyaatiliif ibsuudhaaf waliigalee jira.

Yeroo dhukkubni cimaa ta’e barataa kiyya qunname ykn balaan tokko irra ga’e yaalli hatattamaa akka taasifamuu fi danda’u mallattoo kiyyaan waliigaltee kiyya ni beeksisa. Ogeessa mana yaala ilaalchisuun kan gorfamu yoo ta’e. Itti dabalunis hojjattoonni diree wajjin deeman bakka kiyyaa ta’uudhaan mana yaalichaa akka seensisiisan ykn baasan eeyyama kenneefii jira.

_____ **Muuchaan kiyyaa yeroo diree deemichaa kana qoricha kam iyyuu hin barbaadu.**

_____ **Mucaan kiyyaa yeroo dirree deemichaa kana qorichaa ni barbaada.**

Qoricha kan barbaadu yoo ta’e bakka armaan gaditti maqaa qorichichaa halla itti kennamu ibsi. Qorchich yeroo hunda kan hin kennamneef yoo ta’e yeroo kam ykn maaltu yeroo itti dhagayame akka fudhatu ibsi.

Barataan ummuri 18 ol yoo ta’e kan armaan gadii dubbifamee barataadhaan mallatteefamuu qaba.

Umuriin koo waggaa 18 ol ta’uu isaa ni mirkenessa. Waliigaltee armaan olitti caqasame dubbisee naaf galeera, akkasumas seera ibsame hunda fudhadhee ittin buluuf mirkaneessee jira.

_____ Mallattoo Barataa

_____ Guyyaa

Barataan ummuri 18 gad yoo ta’e kan armaan gadii dubbifamee warraan malatteefamuu qaba.

Ani warra/guddisaa barataa ta’uu kootiif waliigaltee armaan olitti caqasame sirriitti dubbise kan naaf galeefi seericha hojii irra oolchuuf maqaa kiyyaa fi maqaa barataa kiyyaatiin ni mirkaneessa.

Barataan kiyyaa _____ akka deemicha dirree kana irratti hirmaatu eeyyama kennee jira.
(Barataa)

_____ Mallattoo warraa/guddisaa

_____ Guyyaa

Barataan, yoo xiqqaate umurii 18 yoo ta’e ykn warri/guddisaan odeeffannoo armaan gadii guutuu qabu:

Maqaa kan duraa fi kan dhumaa: _____

Teessoo: _____

Bilbila: (Moobaayilal) _____ (Kan manaa) _____ (Kan hojii) _____

Namni yeroo balaa waamamu maqaa duraa fi kan dhumaa: _____

Firummaa barataa wajjin qabu: _____

Lakkobsa Bilbilaa kan yeroo balaa: _____

